

INŠTITUT RS ZA SOCIALNO VARSTVO
SOCIAL PROTECTION INSTITUTE OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

**Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov (Poročilo 2):
Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov s področja nasilja
Evalvacijsko poročilo za program: Društvo SOS telefon za
ženske in otroke - žrtve nasilja - Zatočišče za ženske in
otroke - žrtve nasilja**

Ljubljana, maj 2023

Naročnik: **MDDSZ**
Direktorat za socialne zadeve
Štukljeva cesta 44
1000 Ljubljana

Skrbnica naloge pri naročniku: Gregor Majcen

Št. pogodbe: 2611-22-050015

Izvajalec: **Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo**
Tržaška 2
1000 Ljubljana

Skrbnik naloge pri izvajalcu: mag. Vid Žiberna

Naslov poročila: **Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov (Poročilo 2):
Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov s področja nasilja
Evalvacijsko poročilo za program: Društvo SOS telefon za ženske in
otroke - žrtve nasilja - Zatočišče za ženske in otroke - žrtve nasilja**

Avtorji poročila: mag. Vid Žiberna
dr. Mateja Černič
dr. Liljana Rihter

Drugi sodelujoči: Katarina Jožić
Lara Kobal
Katja Krš
Pia Rožman

Št. delovnega poročila: IRSSV 41/2023

Datum izdaje poročila: 31. 5. 2023

Izdaja: 01

Kopije: skrbnik naloge na MDDSZ
skrbnik pogodbe na MDDSZ
arhiv IRSSV
prosti izvodi z dovoljenjem naročnika

Odgovorna oseba: mag. Barbara Kobal Tomc, direktorica IRSSV

Seznam najpogosteje uporabljenih kratic

AS	aritmetična sredina
CSD	center za socialno delo
EUR	Evro
IRSSV	Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo
JVSP	javni verificirani socialnovarstveni programi
KC	krizni center
MAX	najvišja podana vrednost (odgovor)
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MIN	najmanjša podana vrednost (odgovor)
N	število odgovorov (uporabnikov)
RS	Republika Slovenija
SD	standardni odklon
SVP	socialno varstveni program/i
VH	varna hiša

Uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženske in moške.

Besedilo ni lektorirano.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	7
2	USTREZNOST CILJEV ZA REŠEVANJE PROBLEMOV POSAMEZNIH SKUPIN UPORABNIKOV	8
	2.1 Povezava ciljev programov s skupnimi cilji za evalviranje ter dodatni cilji	8
	2.2 Ustreznost ciljev za reševanje problemov	9
3	USPEŠNOST PROGRAMA.....	10
4	UČINKOVITOST PROGRAMA.....	27
5	OCENA TVEGANJA ZA IZVEDBO PROGRAMA	28
	5.1 Ocena tveganja z vidika financiranja programa	28
	5.2 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje.....	28
	5.3 Ocena tveganja z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike	29
	5.4 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo.....	29
	5.5 Ocena tveganja z vidika beleženja in izvajanja ustreznih postopkov.....	29
	5.6 Ocena tveganja - ostalo	29
6	TRAJNOST PROGRAMA	30
7	UGOTOVITVE IN PREDLOGI.....	33
8	VIRI IN LITERATURA.....	37

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 1: Povezava ciljev programa s skupaj določenimi cilji za evalviranje</i>	8
<i>Preglednica 2: Dodatni cilji programa</i>	9
<i>Preglednica 3: Število vprašalnikov, vključenih v analizo</i>	10
<i>Preglednica 4: Uspešnost programa glede na skupne cilje programov</i>	11
<i>Preglednica 5: Aktivno sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	12
<i>Preglednica 6: Sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	12
<i>Preglednica 7: Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči – stopnja seznanjenosti (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)</i>	13
<i>Preglednica 8: Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči – zadovoljstvo s prejetimi informacijami (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)</i>	14
<i>Preglednica 9: Informiranost in znanje za ravnanje uporabnice ob izstopu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	14
<i>Preglednica 10: Število pravic, s katerimi so bile seznanjene uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	14
<i>Preglednica 11: Sklopi pravic (dokumentacija za uporabnice, frekvenca)</i>	15
<i>Preglednica 12: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop)</i>	16
<i>Preglednica 13: Število različnih oseb, na katere se uporabnica lahko obrne, ko potrebuje pogovor o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	17
<i>Preglednica 14: Zadovoljstvo z odnosi (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	17
<i>Preglednica 15: Povečanje varnosti (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	18
<i>Preglednica 16: Občutek varnosti uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	18
<i>Preglednica 17: Ocena izvedbe varnostnega načrta (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	18
<i>Preglednica 18: Pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)</i>	19
<i>Preglednica 19: Sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	19
<i>Preglednica 20: Razbremenitev in umiritev uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	20

Preglednica 21: Prevzemanje odgovornosti za svoja ravnanja (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	20
Preglednica 22: Soočanje s čustvi (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	20
Preglednica 23: Aktivnosti za spremembo situacije (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	21
Preglednica 24: Opravljanje starševske vloge in odnos do otrok (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	21
Preglednica 25: Skrb zase (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	21
Preglednica 26: Nove veščine (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	22
Preglednica 27: Optimizem v zvezi s prihodnostjo (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	22
Preglednica 28: Zaključena izobrazba uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)	23
Preglednica 29: Zaposlitveni status uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)	23
Preglednica 30: Pomoč programa pri reševanju težav (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)	24
Preglednica 31: Število različnih oblik pomoči (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	24
Preglednica 32: Vrste pomoči za uporabnice (dokumentacija za uporabnice, frekvence)	25
Preglednica 33: Razlog izstopa iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)	25
Preglednica 34: Kje bo živela uporabnica po izstopu iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)	26
Preglednica 35: Učinkovitost rabe programskih virov	27
Preglednica 36: Financiranje programa	28
Preglednica 37: Primernost kadrov, ki delajo neposredno z uporabniki	28
Preglednica 38: Postopki	29
Preglednica 39: Dostopnost programa za uporabnike	31

KAZALO SLIK

Slika 1: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).	16
--	-----------

1 UVOD

V poročilu predstavljamo ugotovitve analize podatkov programa Zatočišče za ženske in otroke - žrtve nasilja, ki ga je izvajalo Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja, za obdobje od 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021.

Ugotovitve prikazujemo po posameznih sklopih kriterijev evalviranja:

- ustreznost ciljev za reševanje problemov posameznih skupin;
- uspešnost programa;
- učinkovitost izvedenega programa;
- ocena tveganja za izvedbo programa;
- trajnost programa.

Nekatere ugotovitve podajamo v obliki ocen, druge, kjer kvantitativno ocenjevanje ni smiselno, pa podajamo opisno. Za ocenjevanje uporabljamo lestvico od 0 (popolnoma neustrezno) do 6 (popolnoma ustrezno). Oznaka n.p. pomeni, da iz organizacije o danem vidiku nismo dobili podatka in oznaka n.o., da vidika ne ocenjujemo, ker ocena ni relevantna za dani program oz. program ocenjujemo zgolj opisno.

Pri posameznih dimenzijah kriterijev, ki jih ocenjujemo številčno, podajamo tudi vsote, deleže, koeficiente, ki nam služijo kot osnova za ocenjevanje. Ocenjevalni listi za posamezno skupino programov oz. posamezni program so priloženi na koncu splošnega dela poročila.

Na koncu poročila podajamo ključne ugotovitve in predloge za delovanje obravnavanega programa.

2 USTREZNOST CILJEV ZA REŠEVANJE PROBLEMOV POSAMEZNIH SKUPIN UPORABNIKOV

Ugotovitve v tem poglavju prikazujemo v dveh točkah. V prvi so podane osnovne informacije o ciljnih programih. V Preglednici 1 prikazujemo, kako so cilji obravnavanega programa povezani s cilji, ki smo jih določili na ravni skupine programov. Cilje programov s področja varnih hiš smo skupaj z izvajalci programov omenjenega področja in predstavniki MDDSZ prenovili v letu 2012, končno verzijo pa je potrdil tudi naročnik (MDDSZ). V Preglednici 2 prikazujemo dodatne cilje programa, ki ne sodijo med skupne cilje, so pa pomemben del delovanja posameznega programa.

V drugi točki podajamo ugotovitve glede ustreznosti ciljev programa za reševanje problemov posameznih skupin uporabnikov po naslednjih dimenzijah: primernost formulacije ciljev in ustreznost ciljev glede na tip programa. Ugotovitve podajamo opisno.

2.1 Povezava ciljev programov s skupnimi cilji za evalviranje ter dodatni cilji

V Preglednici 1 prikazujemo, kako so cilji obravnavanega programa povezani s cilji, ki smo jih določili na ravni skupine programov.

Preglednica 1: Povezava ciljev programa s skupaj določenimi cilji za evalviranje

Skupni cilji, predvideni za programe VH s področja preprečevanja nasilja	Da/Ne/Delno
aktivno sodelovanje v programu	da
boljša informiranost in več znanja za ravnanje uporabnic	da
krepitev socialne mreže	da
povečanje varnosti	da
pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti	da
spremembe na osebni ravni	da
izboljšana življenjska situacija	da
prepoznavnost programa	da
zagotovitev varnega mesta	da

Aktualni cilji obravnavanega programa se v celoti pokrivajo s cilji, ki smo jih na ravni programov VH s področja preprečevanja nasilja prenovili v letu 2012, le dikcije so nekoliko drugačne.

V Preglednici 2 prikazujemo dodatne cilje programa, ki ne sodijo med skupne cilje, so pa pomemben del delovanja posameznega programa.

Preglednica 2: Dodatni cilji programa

Dodatni cilji
/

Izvajalci programa niso navedli nobenih dodatnih ciljev, ki ne sodijo v nabor ciljev, ki smo jih na ravni programov VH s področja preprečevanja nasilja prenovili v letu 2012.

2.2 Ustreznost ciljev za reševanje problemov

Primernost formulacije ciljev:

Cilji programa so v celoti ustrezno definirani.

Ustreznost ciljev glede na tip programa:

Cilji so ustrezni glede na tip programa in vključeno populacijo programa.

3 USPEŠNOST PROGRAMA

V programih varnih hiš merimo doseganje posameznih skupnih ciljev z naslednjimi vprašalniki: Vprašalnik za uporabnice ob vstopu v program, Vprašalnik za uporabnice ob evalvaciji oziroma izstopu iz programa in Dokumentacija za uporabnice. V juniju 2012 smo celoten sistem ciljev in vprašalnikov, ki merijo uspešnost programa, temeljito preoblikovali. Doseganje ciljev pa merimo tudi preko podatkov iz Dokumentacije o programu ter Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila za skupino programov s področja varnih hiš, zavetišč, zatočišč in materinskih domov ter drugih programov s področja preprečevanja nasilja, ki so nam jih posredovali izvajalci.

Obravnani program **Zatočišče za ženske in otroke – žrtve nasilja** izvajalca **Društvo SOS telefon – za ženske in otroke – žrtve nasilja** je oddal 76 izpolnjenih vprašalnikov (od tega 20 dokumentacij za uporabnice, 20 vprašalnikov ob vstopu v program, 35 vprašalnikov ob evalvaciji/izstopu, od katerih je bilo 16 podvojenih in zato izključenih iz nadaljnje analize ter eno dokumentacijo o programu). V program je bilo v obravnavanem obdobju vključenih 28 rednih različnih uporabnikov.

V analizo smo zajeli 60 prejetih vprašalnikov in dokumentacij za uporabnike (78,9 %), kar prikazujemo v Preglednici 3.

Preglednica 3: Število vprašalnikov, vključenih v analizo

Dokumentacija za uporabnice	20
Vprašalnik ob vstopu	20
Vprašalnik ob evalvaciji oz. izstopu	19
Dokumentacija o programu	1
Skupaj	60
Skupaj: Vstop in evalvacija/izstop za isto uporabnico (upoštevajoč zgolj identične šifre uporabnic)	19

* Če smo prejeli več evalvacijskih/izstopnih vprašalnikov posamezne uporabnice, smo upoštevali zgolj zadnjega.

V analizo smo vključili vse razpoložljive podatke, ki so jih poslali izvajalci. Podatke smo prikazali ne glede na to, ali je posamezni cilj za ocenjevanje v skladu s cilji programa. V spodnji Preglednici pa ocenjujemo le relevantne kriterije za program. Za vsak cilj podajamo številčno oceno in pod preglednico še analizo podatkov, kjer so podrobneje razvidni posamezni elementi ocenjevanja doseganja posameznega cilja (Preglednica 4).

Preglednica 4: Uspešnost programa glede na skupne cilje programov

Skupni cilji	Ocena
Aktivno sodelovanje v programu	3
Boljša informiranost in več znanja za ravnanje uporabnic	4
Krepitev socialne mreže	4
Povečanje varnosti	5
Pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti	5
Spremembe na osebni ravni	5
Izboljšana življenjska situacija	5
Prepoznavnost programa	5
Zagotovitev varnega mesta	opisno

Analiza vprašalnikov

V analizo smo vključili vse razpoložljive podatke, ki so jih poslali izvajalci. Podatke smo prikazali ne glede na to, ali je posamezni cilji za ocenjevanje v skladu s cilji programa. V zgornji Preglednici pa ocenjujemo le relevantne cilje za program.

Omejitve pri analizi vprašalnikov:

- skupno število odgovorov ni vedno enako številu vprašalnikov, saj vsi anketiranci niso vedno odgovarjali na vsa vprašanja;
- v analizo smo vključili različne vprašalnike, ki smo jih v času od uvedbe spreminjali in dopolnjevali, zato nismo vseh vprašanj zajeli pri vseh tipih vprašalnikov;
- nekateri vprašalniki so pomanjkljivo izpolnjeni; kljub temu, da so imeli uporabniki povsod možnost označiti odgovor 98 (ne vem) in 99 (ne morem odgovoriti), na nekatera vprašanja niso odgovorili, večinoma pa nismo morali razbrati, ali je uporabnik vprašanje spregledal ali se določeno vprašanje uporabniku ni zdelo relevantno ali pa morda na vprašanje ni znal odgovoriti;
- pri cilju številka 6, kjer so izvajalke vrednotile različne lastnosti uporabnic na osebni ravni, smo pri ugotavljanju statistično značilnih razlik uporabili zadnji podatek, ki so ga zabeležile izvajalke, in ne nujno podatka ob izstopu;
- pri predstavitvi opisnih statistik uporabljamo izračunana povprečja na vseh enotah; kjer imamo izračune t-testa za dva odvisna vzorca (pri spremenljivkah z normalno porazdelitvijo) ali Wilcoxonov test (pri spremenljivkah, kjer porazdelitev ni normalna), je potrebno upoštevati, da smo pri izračunu upoštevali zgolj enote, za katere imamo identične šifre tako ob vstopu v program kot ob evalvaciji/izstopu iz programa, kar pomeni, da je skupno število enot lahko manjše, nekoliko pa se spremenijo tudi povprečja za zgolj te enote. Povprečij, izračunanih na manjšem številu enot, v poročilu ne predstavljamo.

Pojasnila pri interpretacijah rezultatov:

- pri interpretacijah rezultatov prikazujemo deleže (v odstotkih) ali povprečne vrednosti. Pri primerjavi med vstopom in evalvacijo/izstopom so deleži ali povprečne vrednosti lahko predstavljeni v oklepajih (npr. 4,20 oz. 4,30), prva številka vedno pomeni delež ali povprečno vrednost ob vstopu v program, druga številka pa ob evalvaciji/izstopu iz programa;
- s črko p označujemo statistično značilnost;

- pri ocenjevanju upoštevamo statistično značilne razlike pri vsaj 5-odstotni stopnji značilnosti.

Cilj 1: Aktivno sodelovanje v programu

Cilj aktivno sodelovanje v programu smo preverjali z dvema vprašanjem v dokumentaciji za uporabnice, ki so jo izpolnjevale strokovne delavke v programu.

V prvem delu vprašalnika so strokovne delavke na podlagi podatkov iz spremljanja postopkov (tj., katerih aktivnosti se udeležuje uporabnica in kako pogosto) in na podlagi drugih informacij o značilnostih uporabnice podale ocene sodelovanja uporabnice v programu ob vstopu, evalvaciji in izstopu iz programa (na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro ali 5-odlično).

Ugotavljamo, da je aktivnost uporabnic po vstopu v program nekoliko narasla – iz 3,75 ob vstopu na 4,07 ob evalvaciji in 4,00 ob izstopu. Razlike v ravni aktivnosti ob vstopu in evalvaciji ter ob vstopu in izstopu niso statistično značilne.

Preglednica 5: Aktivno sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	sig.
aktivno sodelovanje uporabnice ob vstopu	20	2	5	3,75	0,910	/
aktivno sodelovanje uporabnice ob evalvaciji	13	2	5	4,07	0,862	0,414
aktivno sodelovanje uporabnice ob izstopu	17	1	5	4,00	1,173	0,124

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Izračunali smo razlike med vstopom in evalvacijo (p_1) in vstopom in izstopom (p_2).

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Sodelovanje uporabnic v programu so strokovne delavke vrednotile tudi v okviru sklopa vprašanj o izkušnjah z življenjem v skupnosti, in sicer ob evalvaciji in izstopu iz programa (1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro ali 5-odlično).

Podatki kažejo, da se je raven aktivnega sodelovanja v času vključenosti v program v času od evalvacije do izstopa nekoliko znižala (iz 4,15 na 3,64), vendar pa razlika ni statistično značilna.

Preglednica 6: Sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	Ob evalvaciji					Ob izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Sodelovanje uporabnice	13	3	5	4,15	0,800	17	1	5	3,64	1,271	0,564

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 2: Boljša informiranost in več znanja za ravnanje uporabnic

Uporabnice so v vprašalnikih ob evalvaciji/izstopu iz programa vrednotile zadovoljstvo s prejetimi informacijami o pravicah in dodatnih oblikah pomoči (tako glede seznanjenosti z informacije kot glede samih informacij), in sicer na lestvici 1-zelo nezadovoljna, 2-nezadovoljna, 3-niti nezadovoljna niti zadovoljna, 4-zadovoljna in 5-zelo zadovoljna.

Ugotavljamo, da so uporabnice v povprečju zelo zadovoljne s svojo seznanjenostjo tako s pravicami znotraj in zunaj programa kot z drugimi vrstami pomoči, saj so se povprečne ocene zadovoljstva gibale med 4,47 in 4,61.

Iz obravnavanih treh indikatorjev smo izračunali sestavljeno spremenljivko seznanjenost s pravicami, in sicer tako, da smo vrednosti posameznih indikatorjev med seboj sešteli ter delili s številom indikatorjev. Povprečna vrednost sestavljene spremenljivke znaša 4,55, kar kaže na visoko raven seznanjenosti uporabnic z omenjenimi pravicami in vrstami pomoči.

Preglednica 7: Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči – stopnja seznanjenosti (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)

	Ob evalvaciji/izstopu iz programa				
	N	MIN	MAX	AS	SD
Seznanjenost s pravicami znotraj programa – stopnja seznanjenosti	18	3	5	4,61	0,607
Seznanjenost s pravicami izven programa – stopnja seznanjenosti	19	3	5	4,57	0,606
Seznanjenost z drugimi vrstami pomoči izven programa – stopnja seznanjenosti	19	2	5	4,47	0,841
Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči (sestavljena spremenljivka) – stopnja seznanjenosti	19	2,66	5	4,55	0,684

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabnice so bile zelo zadovoljne tudi s samo vsebino prejetih informacij, saj so se povprečne ocene zadovoljstva z informacijami tako pri pravicah znotraj programa kot pri tistih izven gibale med 4,63 in 4,68.

Iz obravnavanih treh indikatorjev smo izračunali sestavljeno spremenljivko seznanjenost s pravicami – zadovoljstvo s prejetimi informacijami, in sicer tako, da smo vrednosti posameznih indikatorjev med seboj sešteli ter delili s številom indikatorjev. Povprečna vrednost sestavljene spremenljivke znaša 4,65, kar kaže na visoko raven zadovoljstva uporabnic s samo vsebino in uporabnostjo prejetih informacij.

Preglednica 8: Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči – zadovoljstvo s prejetimi informacijami (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)

	Ob evalvaciji/izstopu iz programa				
	N	MIN	MAX	AS	SD
Seznanjenost s pravicami znotraj programa – zadovoljstvo s prejetimi informacijami	19	2	5	4,68	0,749
Seznanjenost s pravicami izven programa – zadovoljstvo s prejetimi informacijami	19	2	5	4,63	0,760
Seznanjenost z drugimi vrstami pomoči izven programa – zadovoljstvo s prejetimi informacijami	18	2	5	4,66	0,766
Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči (sestavljena spremenljivka) – zadovoljstvo s prejetimi informacijami	19	2	5	4,65	0,758

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Izvajalke programa so v dokumentaciji za uporabnice zabeležile tudi oceno informiranosti in znanja uporabnic za ravnanje ob izstopu iz programa, in sicer na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično.

Povprečna ocena pri obravnavanem programu znaša 4,06, s standardnim odklonom 0,853, kar kaže na dobro raven informiranosti in znanja uporabnic.

Preglednica 9: Informiranost in znanje za ravnanje uporabnice ob izstopu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Informiranost in znanje za ravnanje uporabnice ob izstopu	16	2	5	4,06	0,853

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Izvajalke programa so v dokumentaciji za uporabnice navedle pravice, s katerimi so seznanile uporabnice. V povprečju so uporabnice seznanile z osmimi različnimi pravicami oz. vrstami pomoči (razpon sega od 2 do 17 pravic oz. vrst pomoči).

Preglednica 10: Število pravic, s katerimi so bile seznanjene uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Število pravic	20	2	17	7,90	4,529

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabnice so bile najpogosteje seznanjene z načinom delovanja sodišč in postopki, vezanimi na razvezo, delitev premoženja, nasilje), z delom in postopki na CSD-jih (transferji, svetovanje, ocena ogroženosti), z možnostmi različnih denarnih pomoči (socialna pomoč, občinska pomoč), z možnostmi reševanja stanovanjskega problema, brezplačno pravno pomočjo, delom policije, humanitarnimi organizacijami (materialna pomoč) ter pravicami znotraj programa.

Preglednica 11: Sklopi pravic (dokumentacija za uporabnice, frekvenca)

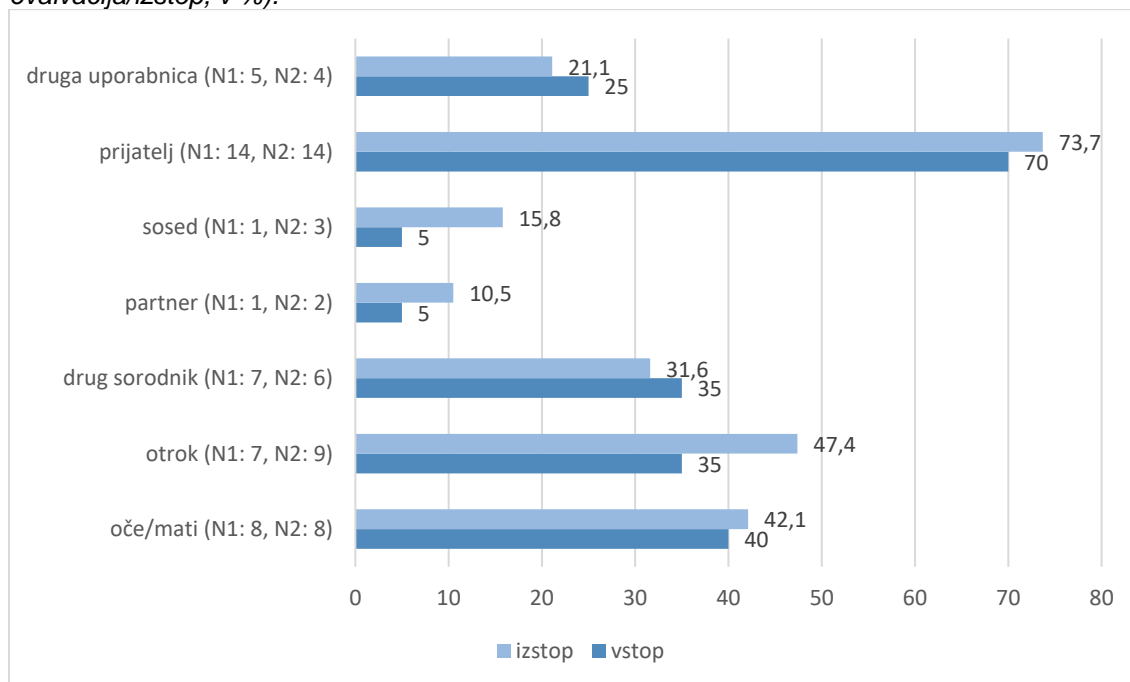
Sklopi pravic in vrst pomoči	N
delo sodišč (družinsko, kazensko, delitev premoženja, razveza, delovno-pravna zakonodaja)	16
delo in postopki CSD-ja (transferji, ocena ogroženosti, svetovanje, osebna pomoč, itd.)	14
denarna socialna pomoč, občinska pomoč, socialni transferji	13
stanovanjske možnosti (neprofitna stanovanja, bivalne enote, druge možnosti nastanitve)	13
brezplačna pravna pomoč	12
delo policije (prijava nasilja, prepoved približevanja, kazenski postopek)	12
humanitarne organizacije, materialna pomoč (Rdeči križ, Karitas, Anina zvezdica, ZPM)	12
pravice znotraj programa	12
brezplačne vozovnice za mestni in medkrajevni promet	7
postopki na UE (urejanje bivališča, državljanstva, statusa)	7
zdravstvene storitve in zavarovanje	7
zaposlitev (prijave, iskanje zaposlitve, pravice)	6
nastanitev s strokovno pomočjo (ŠENT, ALTRA, Vincencijeva zvezda)	4
osebni stečaj, odpis dolgov	4
psihoterapevtska ali psihiatrična pomoč	3
tečaj samoobrambe	3
ZPIZ (invalidnina, invalidska upokojitev)	3
opravljanje prostovoljnega dela	2
drugo	8
skupaj	158

Cilj 3: Krepitev socialne mreže

Uporabnice so ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu označile, ali se z naštetimi osebami (oče/mati, otrok, drug sorodnik, partner, sosed, prijatelj, druga uporabnica ali druga oseba) lahko pogovarjajo o osebnih stvareh.

Podatki kažejo, da se uporabnice obravnavanega programa ob vstopu v program o osebnih stvareh najpogosteje pogovarjajo s prijatelji (14 oseb oz. 70,0 %), starši (osem oseb oz. 40,0 %), otroki in drugimi sorodniki (oboje po sedem oseb oz. 35,0 %). Ob evalvaciji je bila situacija do neke mere podobna – uporabnice so se o osebnih stvareh v največji meri pogovarjale s prijatelji (14 oseb oz. 73,7 %), otroki (devet oseb oz. 47,4 %) in starši (osem oseb oz. 42,1 %). Pri nobeni izmed kategorij ni prišlo do statistično značilnih razlik.

Slika 1: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Preglednica 12: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop)

	N	sig.
Oče/mati	19	1,000
Otrok	19	1,000
Drug sorodnik	19	1,000
Partner	19	1,000
Sosed	19	1,000
Prijatelj	19	1,000
Druga uporabnica	19	1,000

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili McNemar test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05

Na osnovi danih podatkov smo izračunali sestavljeno spremenljivko, ki prikazuje število različnih oseb, na katere se uporabnica lahko obrne, ko potrebuje pogovor o osebnih stvareh.

Rezultati kažejo, da so imele uporabnice tako ob vstopu kot ob evalvaciji v povprečju na voljo dve različni osebi, s katerima so se lahko pogovarjale o osebnih stvareh.

Preglednica 13: Število različnih oseb, na katere se uporabnica lahko obrne, ko potrebuje pogovor o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Velikost mreže	20	0	4	2,15	1,039	19	0	4	2,42	1,426	0,464

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

V spodnji Preglednici predstavljamo opisne statistike zadovoljstva z odnosi s posameznimi osebami ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu.

Če primerjamo podatke ob vstopu in evalvaciji/izstopu, ugotovimo, pri nobeni kategoriji oseb ni prišlo do statistično značilnih razlik v kvaliteti odnosa. Ob evalvaciji so bile uporabnice najbolj zadovoljne z odnosom z otroki (4,50), s prijatelji (4,13) ter s starši in sosedi (oboje 4,00).

Preglednica 14: Zadovoljstvo z odnosi (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Oče/mati	12	1	5	3,83	1,585	9	1	5	4,00	1,224	0,655
Otrok	14	1	5	3,92	1,384	12	4	5	4,50	0,522	0,234
Drug sorodnik	12	1	5	3,16	1,642	12	1	5	3,91	1,240	0,343
Partner	11	1	4	1,72	0,904	9	1	5	2,33	1,581	0,180
Sosed	7	2	5	3,28	1,253	7	2	5	4,00	1,000	0,180
Prijatelj	15	1	5	4,26	1,032	15	1	5	4,13	0,990	0,577
Druga uporabnica	7	1	5	4,00	1,414	9	1	5	3,44	1,424	0,102

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa. Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 4: Povečanje varnosti

Uporabnice so ob vstopu v program in evalvaciji/izstopu ocenjevale zadovoljstvo z lastno varnostjo na splošno, na lestvici 1-zelo nezadovoljna, 2-nezadovoljna, 3-niti nezadovoljna niti zadovoljna, 4-zadovoljna in 5-zelo zadovoljna.

Pokazalo se je, da se je po vključitvi v program občutek varnosti pri uporabnicah statistično značilno povečal, in sicer je narasel iz 2,94 (povprečna ocena) ob vstopu na 4,26 ob evalvaciji.

Preglednica 15: Povečanje varnosti (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Zadovoljstvo z lastno varnostjo	19	1	5	2,94	1,682	19	1	5	4,26	1,045	0,029 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Da se je z vključitvijo v program splošen občutek varnosti pri uporabnicah statistično značilno povečal, je razvidno tudi iz spodnje preglednice; narasel je iz 2,90 ob vstopu na 3,53 ob evalvaciji ter na 3,94 ob izstopu. Statistično značilno se je povečal celo občutek varnosti uporabnic ob morebitnih spremembah (dvig iz 2,90 na 3,18).

Preglednica 16: Občutek varnosti uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Občutek varnosti uporabnice ob vstopu v program	20	2	5	2,90	0,911	/
Občutek varnosti uporabnice ob morebitnih spremembah	11	2	5	3,18	0,873	0,035 **
Občutek varnosti uporabnice ob evalvaciji	13	3	5	3,53	0,518	0,015 **
Občutek varnosti uporabnice ob izstopu iz programa	17	2	5	3,94	0,966	0,007 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Varnostni načrt je izdelalo 14 od 20 uporabnic (70,0 %). Izvedbo varnostnega načrta ob izstopu iz programa so strokovne delavke ocenile za devet uporabnic, s povprečno oceno 4,33.

Preglednica 17: Ocena izvedbe varnostnega načrta (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Izvedba varnostnega načrta	9	4	5	4,33	0,500

Cilj 5: Pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti

Pozitivno izkušnjo z življenjem v skupnosti smo merili z naslednjimi spremenljivkami:

- odnosi med uporabnicami (na lestvici: 1-zelo slabi, 2-slabi, 3-niti slabi niti dobri, 4-dobri, 5-zelo dobri);
- odnosi med uporabnicami in svetovalkami (na lestvici: 1-zelo slabi, 2-slabi, 3-niti slabi niti dobri, 4-dobri, 5-zelo dobri);
- ocena lastnega sodelovanja v programu z drugimi uporabnicami (1-zelo slabo, 2-slabo, 3-niti slabo niti dobro, 4-dobro, 5-zelo dobro) in
- ocena lastnega sodelovanja s svetovalkami v programu (1-zelo slabo, 2-slabo, 3-niti slabo niti dobro, 4-dobro, 5-zelo dobro).

Uporabnice v povprečju menijo, da so najboljše odnose vzpostavile s svetovalkami v programu (povprečna ocena kakovosti odnosa: 4,70), prav tako so visoko ocenile svoje sodelovanje s svetovalkami (4,52). Sodelovanje z drugimi uporabnicami je bilo nekoliko nižje, vendar še vedno zelo dobro ocenjeno s 4,15, odnos z njimi pa s 4,36.

Izračunali smo sestavljeno spremenljivko življenje v skupnosti, in sicer tako, da smo vse dane indikatorje sešteli in delili s številom indikatorjev. Povprečna ocena življenja v skupnosti tako znaša 4,43.

Preglednica 18: Pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Odnosi med uporabnicami v programu	18	2	5	4,36	0,836
Odnosi med uporabnicami in svetovalkami v programu	17	2	5	4,70	0,771
Sodelovanje z drugimi uporabnicami v programu	19	2	5	4,15	0,834
Sodelovanje s svetovalkami v programu	19	2	5	4,52	0,772
Življenje v skupnosti	18	2	5	4,43	0,803

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 6: Spremembe na osebni ravni

Spremembe na osebni ravni so vrednotile strokovne delavke v programu v več sklopih vprašanj.

Sodelovanje v programu

Primerjali smo solidarnost in toleranco uporabnic do drugih ob evalvaciji in izstopu iz programa, in sicer na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično.

Tako solidarnost kot toleranca do drugih sta se do izstopa iz programa nekoliko znižali (iz 4,23 na 3,76 oz. iz 4,03 na 3,76), vendar pa razlika ni bila statistično značilna.

Preglednica 19: Sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	Ob evalvaciji					Ob izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Solidarnost	13	4	5	4,23	0,438	17	1	5	3,76	1,347	0,102
Toleranca do drugih	13	3	5	4,03	0,877	17	1	5	3,76	1,347	1,000

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Strokovne delavke v programu so na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično vrednotile različne lastnosti uporabnic na osebni ravni, in sicer ob vstopu, po določenem obdobju (2 x) in ob izstopu. V nadaljevanju predstavljamo navedene lastnosti. Povprečja »po določenem obdobju« zaradi premajhnega števila enot analize prikazujemo le enkrat.

Razbremenitev in umiritev

Podatki strokovnih delavk kažejo, da so z daljšo vključenostjo v program uporabnice psihično razbremenile in umirile, saj se je povprečna ocena razbremenitve in umiritve statistično značilno zvišala iz 2,60 ob vstopu na 3,46 ob evalvaciji in 3,94 ob izstopu.

Preglednica 20: Razbremenitev in umiritev uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	20	2	5	2,60	0,753	/
Po določenem obdobju	13	3	4	3,46	0,518	0,000 ***
Ob izstopu	17	2	5	3,94	0,899	0,001 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Prevzemanje odgovornosti za svoja ravnanja (kako uporabnica vidi svojo vlogo in vpliv na reševanje situacije v hiši, službi, pri sodelovanju z drugimi institucijami)

Podatki strokovnih delavk kažejo, da z daljšo vključenostjo v program v povprečju narašča zmožnost in pripravljenost uporabnic, da za svoja ravnanja prevzamejo odgovornost, saj se je povprečna cena prevzemanja odgovornosti statistično značilno dvignila iz 3,25 ob vstopu na 3,84 ob evalvaciji in 4,05 ob izstopu.

Preglednica 21: Prevzemanje odgovornosti za svoja ravnanja (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	20	2	5	3,25	0,910	/
Po določenem obdobju	13	3	5	3,84	0,800	0,008 ***
Ob izstopu	17	2	5	4,05	0,966	0,008 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Soočanje s čustvi (uporabnica govori o nasilju, čustvih, prepoznava svoja čustva, povezana z nasiljem)

Tudi soočanje z lastnimi čustvi se s trajanjem vključenosti v program izboljšuje – zmožnost uporabnic, da se soočijo z lastnimi čustvi se je statistično značilno zvišala iz 3,50 ob vstopu na 4,23 ob evalvaciji in 4,05 ob izstopu.

Preglednica 22: Soočanje s čustvi (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	20	2	5	3,50	0,945	/
Po določenem obdobju	13	3	5	4,23	0,599	0,008 ***
Ob izstopu	17	2	5	4,05	1,028	0,013 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Aktivnosti za spremembo situacije (lastna aktivnost uporabnice pri reševanju nastale situacije, prevzem pobude za aktivnosti)

Podatki strokovnih delavk kažejo, da se z daljšo vključenostjo v program opazno poveča tudi lastna aktivnost uporabnic pri reševanju nastalih situacij (statistično značilen dvig ocene iz 3,50 ob vstopu na 4,15 ob evalvaciji in 4,47 ob izstopu).

Preglednica 23: Aktivnosti za spremembo situacije (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	20	2	5	3,50	0,760	/
Po določenem obdobju	13	3	5	4,15	0,688	0,007 ***
Ob izstopu	17	3	5	4,47	0,799	0,002 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Opravljanje starševske vloge in odnos do otrok (kako uporabnica zaznava in se odziva na spremembe pri otrocih)

Izboljšalo se je tudi opravljanje starševske vloge in odnos do otrok (dvig ocene iz 3,16 ob vstopu na 4,00 ob izstopu, vendar pa razlika ni statistično značilna).

Preglednica 24: Opravljanje starševske vloge in odnos do otrok (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	6	2	4	3,16	0,752	/
Po določenem obdobju	5	2	4	3,40	0,894	0,564
Ob izstopu	5	3	5	4,00	1,000	0,102

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Skrb zase (uporabnica se zaveda svojih potreb, poskrbi zase, gre k zdravniku, si vzame čas zase)

Podatki strokovnih delavk kažejo na to, da se z daljšo vključenostjo v program v skrb zase in zavedanje lastnih potreb v povprečju statistično značilno izboljšata – dvig ocene iz 3,80 ob vstopu na 4,07 ob evalvaciji in 4,29 ob izstopu.

Preglednica 25: Skrb zase (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	20	2	5	3,80	0,894	/
Po določenem obdobju	13	2	5	4,07	0,862	0,046 **
Ob izstopu	17	2	5	4,29	0,985	0,020 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Nove veščine (uporabnica zna ravnati z otrokom v posebnih situacijah (npr. agresija), artikulira potrebe in pove svoje mnenje, zna preživljati čustvene krize, gre na bankomat, avtobus, ...)

Tekom vključenosti v program se je pri uporabnicah opazno izboljšalo tudi osvajanje novih veščin. Ocena pridobivanja novih veščin se je tako v povprečju statistično značilno zvišala iz 3,75 ob vstopu na 4,07 ob evalvaciji in 4,41 ob izstopu.

Preglednica 26: Nove veščine (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	20	2	5	3,75	0,716	/
Po določenem obdobju	13	2	5	4,07	0,759	0,025 **
Ob izstopu	17	2	5	4,41	0,939	0,031 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Optimizem v zvezi s prihodnostjo (uporabnica vidi rešitev svoje situacije, verjame v pozitivne izide)

Program uporabnicam učinkovito pomaga pri povečanju optimizma v zvezi s prihodnostjo. Raven optimizma se namreč pri uporabnicah tekom vključenosti v program statistično značilno povečuje, iz 2,90 ob vstopu na 3,61 ob evalvaciji in 4,05 ob izstopu.

Preglednica 27: Optimizem v zvezi s prihodnostjo (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	20	2	5	2,90	0,911	/
Po določenem obdobju	13	2	5	3,61	0,869	0,005 ***
Ob izstopu	17	2	5	4,05	0,826	0,001 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

V okviru cilja 6 (spremembe na osebni ravni) lahko preverimo tudi stopnje izobrazbe in zaposlitveni status pri uporabnicah. Ob vstopu v program je imela več kot polovica uporabnic (11 oseb oz. 55 %) opravljeno štiriletno srednjo šolo oz. gimnazijo, po petina uporabnic (štiri osebe oz. 20,0 %) pa je imela bodisi osnovno šolo, bodisi 2-3 letno poklicno šolo. Izobrazba se v času vključenosti v program ni spremenila pri nobeni izmed uporabnic.

Preglednica 28: Zaključena izobrazba uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)

	Ob vstopu	
	N	%
nedokončana osnovna šola	0	0,0
dokončana osnovna šola	4	20,0
2-3 letna poklicna šola	4	20,0
splošna ali strokovna gimnazija, štiriletna srednja šola	11	55,0
dve letna višja (strokovna) šola	0	0,0
visoka šola, fakulteta ali več	1	5,0
skupaj	20	100,0

Slaba polovica uporabnic (devet oseb oz. 45,0 %) je bila ob vstopu v program brezposelna, slaba tretjina (šest oseb oz. 30,0 %) pa je opravljala plačano delo. Zaposlitveni status se je v času vključenosti v program spremenil pri dveh uporabnicah (10,0 %) – našli sta zaposlitev.

Preglednica 29: Zaposlitveni status uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)

	Ob vstopu	
	N	%
opravlja plačano delo	6	30,0
opravlja priložnostno plačano delo	0	0,0
se šola	0	0,0
brezposelna	9	45,0
delovno nezmožna	2	10,0
upokojenka	0	0,0
invalidsko upokojena	2	10,0
opravlja neplačana gospodinjstva dela	0	0,0
drugo	1	5,0
skupaj	20	100,0

Cilj 7: Izboljšana življenjska situacija

V vprašalniku za ob evalvaciji/izstopu so uporabnice vrednotile dve trditvi, ki se nanašata na pomoč programa pri reševanju njihovih težav, na lestvici 1-sploh se ne strinjam, 2-se ne strinjam, 3-se niti ne strinjam niti strinjam, 4-se strinjam in 5-popolnoma se strinjam.

Uporabnice ocenjujejo, da jim je vključenost v program znatno pomagala pri reševanju njihovih težav (povprečna ocena: 4,61), prav tako so prepričane, da bodo s pomočjo programa rešile probleme, zaradi katerih so se vključile vanj (4,61).

Izračunali smo tudi sestavljeno spremenljivko pomoč programa pri reševanju težav tako, da smo sešteli vrednosti indikatorjev in delili s številom indikatorjev. Vrednost sestavljene spremenljivke je 4,61.

Preglednica 30: Pomoč programa pri reševanju težav (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Program mi je do sedaj pomagal pri reševanju težav.	18	2	5	4,61	0,777
S pomočjo tega programa bom rešila probleme, zaradi katerih sem se vključila vanj.	18	2	5	4,61	0,777
Pomoč programa pri reševanju težav	18	2	5	4,61	0,777

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Izvajalke so v dokumentaciji za uporabnice navedle vrste drugih pomoči, ki jih uporabnica potrebuje. Za uporabnice so izvajalke navedle od nič do največ sedem različnih oblik pomoči, povprečje na uporabnico pa znaša 3,00 različne pomoči.

Preglednica 31: Število različnih oblik pomoči (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Število različnih oblik pomoči	20	0	7	3,00	2,102

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabnice so daleč najpogosteje potrebovale psihoterapevtsko ali psihiatrično obravnavo, pa tudi zdravstven obravnavo. Poleg tega so v približno četrtini primerov potrebovale tudi materialno pomoč ter se posluževale skupin za samopomoč znotraj zatočišča.

Preglednica 32: Vrste pomoči za uporabnice (dokumentacija za uporabnice, frekvence)

Vrste prejete pomoči za uporabnice	N
psihoterapevtska ali psihiatrična obravnava	18
zdravstvena obravnava (osebni zdravnik, pediater, zobozdravnik, ginekolog, onkolog)	9
materialna pomoč (Rdeči križ, Karitas, Anina zvezdica, ZPM)	5
skupina za samopomoč znotraj zatočišča	5
bivanje (neprofitno stanovanje, nastanitev s strokovno podporo)	4
šolska svetovalna služba, subvencioniranje tabora za otroke	3
tečaj samoobrambe	3
informacije glede osebnega stečaja (Inštitut Prelomi)	2
brezplačne vozovnice LPP za vse člane družine	1
odvetnik	1
osebno svetovanje	1
poklicna rehabilitacija (URI Soča)	1
Projekt človek	1
služba za pomoč oškodovancem pri Okrožnem sodišču v Lj.-svetovanje	1
svetovanje na Združenju za MOČ	1
tečaj slovenskega jezika	1
trening starševskih veščin pri DNK	1
urejanje finančne situacije, DSP, izredna denarna pomoč, občinska pomoč	1
urejanje statusa nezaposlene osebe - na ZRSZ	1
skupaj	60

Na koncu smo izvajalke vprašali tudi po razlogu izstopa uporabnic iz programa. Odgovore smo prejeli za 17 od 20 uporabnic (85,0 %). Večina uporabnic (10 oseb oz. 58,8 %) je program uspešno zaključila, slaba četrtnina (štiri osebe oz. 23,5 %) pa je iz programa izstopila predčasno. Tri uporabnice (17,6 %) so program obiskale le začasno oz. za krajši čas.

Preglednica 33: Razlog izstopa iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)

	N	%
Program je uspešno zaključila	10	58,8
Program je deloma uspešno zaključila	0	0,0
Iz programa je izstopila predčasno	4	23,5
Drugo	3	17,6
skupaj	17	100,0

Zanimalo nas je še, kje nameravajo uporabnice živeti po izstopu iz programa. Največ uporabnic (šest oseb oz. 35,4 %) bo po izstopu bivalo v najemniškem stanovanju, štiri uporabnice (23,5 %) pa v (drugi) varni hiši.

Preglednica 34: Kje bo živela uporabnica po izstopu iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)

	N	%
Lastna hiša ali stanovanje	1	5,9
Profitno stanovanje	6	35,4
Neprofitno stanovanje	0	0,0
Starši (stanovanje ali hiša staršev)	0	0,0
Drugi sorodniki (stanovanje ali hiša drugih sorodnikov)	1	5,9
Drug zavod ali institucija	1	5,9
Varna hiša	4	23,5
Nazaj k partnerju	2	11,7
Drugo	2	11,7
skupaj	17	100,0

C8: Prepoznavnost programa

Pregled aktivnosti na področju promocije programa v obravnavanem obdobju enega leta (1. 1. 2021–31. 12. 2021)¹:

- Mediji so objavili 84 daljših prispevkov o programu.
- Število klicev potencialnih uporabnic (razvidno iz postopkov): 21.
- Ocena prepoznavnosti programa strokovnih delavk v programu: 5.

C9: zagotovitev varnega mesta

Objekt, v katerem se izvaja program je obdan z visoko žičnato in leseno ograjo, le- ta je obdana tudi z visoko in gosto živo mejo, ki zastira pogled na hišo. Imajo dvojni sistem odpiranja vrat, najprej vrtna vrata in nato še vhodna (protivlomna) vrata v hišo. Oba sistema za odpiranje vrat delujeta na kodirni sistem z električno ključavnico, ki vključuje tudi domofon s sliko. Vsaka uporabnica ob prihodu prejme svojo kodo za odpiranje vrat. Na kletnih oknih imajo montirana dodatna varovala, ki preprečujejo vstop v hišo, skozi kletne prostore. Ostala okna pa imajo nameščene žaluzije, ki se zvečer spuščajo.

Imajo urejeno senzorno osvetlitev zunanosti hiše. Senzorske svetilke se ob približanju hiši oz. vrtni ograji samodejno aktivirajo.

S pristojno policijsko postajo imajo dogovor o hitrem posredovanju.

Video nadzora nimajo urejenega ne znotraj, ne zunaj hiše. Zunaj hiše pred vhodom imajo nameščeno le lažno kamero. Za videonadzor se trenutno še niso odločili, predvsem zaradi zakonskih določil oz. pogojev, ki jih morajo zagotoviti, da je nadzor v skladu z veljavno

¹ V programu so bile zaposlene tri strokovne delavke.

zakonodajo (obvestilne table, kdo izvaja nadzor), kar je za naravo dejavnosti VH problematično.

4 UČINKOVITOST PROGRAMA

Doseganje učinkovitosti programa merimo preko podatkov iz:

- Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila in
- Končnega poročila o izvajanju socialnovarstvenega programa v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

Učinkovitost programa ocenjujemo na podlagi naslednjih dimenzij: primernost sredstev glede na število uporabnikov; primernost razmerja opravljenega dela neposredno z uporabniki in ostalega opravljenega dela. Podajamo številčne ocene.

Preglednica 35: Učinkovitost rabe programskih virov

Kriterij	Znesek v €/delež v %	Ocena
primernost sredstev glede na število uporabnikov	1.165,58	6
odstotek porabljenega časa za skupne postopke (1-99)*, specifične postopke (100-199) ter postopke z anonimni uporabniki (600-699) v razmerju do porabljenega časa za vse opravljene postopke (1-699)	34,34	2

Opomba:

*V oklepajih navajamo standardizirane sklope šifer iz baze opravljenih postopkov.

Primernost sredstev glede na število uporabnikov ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Če sredstva preračunamo na mesečno raven in potem glede na povprečno število uporabnikov, je to okrog 1.166 EUR na uporabnika.

Odstotek porabljenega časa za skupne postopke (1-99), specifične postopke (100-199) ter postopke z anonimni uporabniki (600-699) v razmerju do porabljenega časa za vse opravljene postopke (1-699): delež časa porabljenega za skupne, specifične postopke ter postopke z anonimnimi uporabniki v skupnem seštevku časa za vse postopke znaša dobro tretjino, kar ocenjujemo kot manj ustrezno.

5 OCENA TVEGANJA ZA IZVEDBO PROGRAMA

Oceno tveganja za izvedbo programa merimo preko podatkov iz Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila. Analizo tveganja za izvedbo programa podajamo v več točkah: tveganja z vidika financiranja programa, z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje programa, z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike, z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo programa in drugih dejavnikov tveganja. Za nekatere dimenzije podajamo opisne ocene, za večino pa številčne.

5.1 Ocena tveganja z vidika financiranja programa

Preglednica 36: *Financiranje programa*

Kriterij	Znesek v €/delež v %	Ocena
primernost letnih sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas	23.469,88	6
delež sofinanciranja MDDSZ glede na vse prihodke	66,14	2

Primernost sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. V povprečju zaposleni na letni ravni dobijo 23.469,88 EUR.

Delež sofinanciranja MDDSZ v vseh prihodkih je dobri dve tretjini. To ocenjujemo kot manj ustrezno.

Ustreznost velikosti proračuna za namen programa: finančna sredstva so zadostovala, da se je program nemoteno izvedel.

5.2 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje programa

Preglednica 37: *Primernost kadrov, ki delajo neposredno z uporabniki*

Kriterij	Količnik/delež	Ocena
razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih	2,10	5
formalna usposobljenost kadrov (delež zaposlenih s strokovnim izpitom)	50 %	3
povprečna stopnja izobrazbe zaposlenih (aritmetična sredina)	6,8	6
ustreznost kadrov glede na financiranje MDDSZ (skladnost s pogodbo)	100 %	6

Razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih ocenjujemo kot zelo ustrezno. Menimo, da je mesečno v povprečju okrog dva uporabnike na izvajalca zelo ustrezna obremenitev.

Formalno usposobljenost kadrov (merjeno z deležem tistih, ki imajo opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva) ocenjujemo kot srednje ustrezno, saj ima polovica zaposlenih opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva.

Povprečno stopnjo izobrazbe zaposlenih ocenjujemo kot popolnoma ustrezno – v povprečju imajo zaposleni v programu malo manj kot sedmo stopnjo izobrazbe.

Ustreznost kadrov glede na financiranje MDDSZ: Po podatkih, prejetih od izvajalcev programa, je v programu zaposlen v celoti ustrezen kader glede na pogodbo z MDDSZ.

5.3 Ocena tveganja z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike

Primerjava ciljne in vključene populacije: ciljna in vključena populacija se ujemata.

Ustreznost programa za vključeno populacijo: program nudi ustrezne storitve za vključeno populacijo.

5.4 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo programa

Prostorskih tveganj za izvajalce in uporabnike programa nismo identificirali.

5.5 Ocena tveganja z vidika beleženja in izvajanja ustreznih postopkov

Preglednica 38: Postopki

Kriterij	Ocena
kakovost strukture postopkov	6

Kakovost strukture postopkov: poimenovanja in struktura postopkov, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, sta ustrezni.

Ustreznost postopkov glede na zastavljene cilje: postopki, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, so ustrezni glede na zastavljene cilje programa.

5.6 Ocena tveganja - ostalo

Obstoj konfliktov med zaposlenimi o metodah, ki naj bi jih uporabljali: v obravnavanem obdobju med zaposlenimi ni bilo nerešenih konfliktov o metodah, ki naj bi jih uporabljali. Morebitne dileme, nestrinjanja, ki se pojavijo v timu rešujejo sproti z rednimi pogovori, intervizijami ter supervizijami. Supervizije z zunanjim izvajalcem jim omogočajo veliko refleksije poklicnega in osebnega delovanja in izostrujejo pogled na delo z uporabnicami in tudi sicer v programu.

Administrativne in organizacijske ovire:

Izvajalci programa omenjajo, da je preveč časa, ki bi ga sicer lahko namenili za uporabnice, namenjamo administrativnim zadevam in urejanju »papirnate evidence« (zapisovanje dela z bivšimi uporabnicami, zapisovanji vsebine aktivnosti, zapisovanjem dogovorov z uporabnicami, izdajanjem potrdil...). Zato so se v tem obdobju lotili optimizacije procesov ter oblikovanja informacijskega sistema, kar v tem trenutku predstavlja velik projekt. Večino evidence o delu z uporabnicami bodo digitalizirali, v ta namen so že pridobili sredstva. Menijo, da morajo na tem področju storiti korak naprej. Iščejo tudi rešitve, kako bodo informacijski sistem prilagodili bazi Evapro®.

Celotno leto je bilo zaznamovano s Covid situacijo, prilagajanju ukrepom ter vzdrževanju spoštovanja teh ukrepov v programu med zaposlenimi, prostovoljkami, drugimi zunanjimi izvajalci kot seveda tudi uporabnicami. Ker imajo v programu poleg osrednjega dela, ki ga predstavlja VH, vključene tudi dislocirane enote (stanovanja), so bili v prvi polovici leta pred izzivom, kako med seboj povezovati ločene stanovanjske enote in zadostiti vsem zaščitnim ukrepom. Bivanje uporabnic je potekalo namreč v mehurčkih po gospodinjstvih, uporabnice in uporabniki iz dislociranih enot v matično enoto niso prihajale in seveda obratno. Stike z njimi so vzdrževali po Zoom konferencah, kolikor se je dalo (saj so otroci zaradi šol v glavnem zasedali računalnike in internetne zmogljivosti), vendar pa je situacija vseeno pomembno vplivala na obseg aktivne vključenosti uporabnic in njihovih otrok, saj je v tem obdobju bivalo na eni enoti kar pet uporabnic in njihovih otrok. Te uporabnice že sicer ne potrebujejo več toliko spremestev in zagovorništva, svetovalnih pogovorov, saj v programu bivajo že dalj časa (več kot leto dni), zato posledično prihajajo v hišo le na obvezne aktivnosti. V tem obdobju pa je bilo skupinskih aktivnosti manj, in še to le za uporabnice iz hiše. Zato menijo, da je pri vrednotenju aktivne vključenosti potrebno imeti v obziru tudi te posebne okoliščine.

Druga posebnost programa je tudi v razporeditvi dela v prijavljeni kadrovski strukturi. Sodelavki (ki predstavljata eno višjo laično delavko) v celoti delujeta na izvajanju preventivnih aktivnostih in osveščanju strokovne in splošne javnosti o pojavnosti nasilja, ter vplivanju na zakonodajo kot tudi na podpornih aktivnosti programa (donacije, vodenje evidence dela, priprava računovodske dokumentacije). Vse te aktivnosti so nepogrešljive za program in celotno delovanje organizacije. Aktivnosti osveščanja, sodelovanje z mediji, vplivanje na zakonodajo, za katere gre ogromna časa, energije, pa imajo tudi izjemen družben pomen. Po drugi strani pa se večja angažiranost na področju osveščanja in splošnega zagovorništva za žrtve nasilja odraža z višanjem deleža posrednega dela za uporabnike v programu.

6 TRAJNOST PROGRAMA

Oceno trajnosti programa merimo preko podatkov iz Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila. Trajnost programa ocenjujemo preko deležev povratnikov iz istega ali drugih programov ter razlogov za povratništvo in števila let delovanja programa. Posamezne dimenzije ocenjujemo opisno. Oceno trajnosti programa pa podajamo tudi na podlagi dejavnikov dostopnosti programa.

Delež povratnikov in razlogi: uporabnikov, ki so v preteklosti kontinuirano obiskovali program in so se po prekinitvi obiskovanja programa zopet vrnil in ponovno obiskovali program v letu 2021 po podatkih izvajalcev ni bilo. Sodelovali pa so z uporabnicami, ki so v letu 2021 bivale v programu, a so v tem obdobju tudi zapustile program, po odhodu pa so na njihovo željo še izvajali občasne svetovalne pogovore ter pomoč pri izpolnjevanju različnih vlog, jih spremljali na sodišča... Takih uporabnic je bilo 35 %.

Delež uporabnikov iz drugih programov in razlogi: dobra polovica uporabnic - KC: 58,8 %; SOS telefon (svetovalna linija): 29,4 % in druge VH: 11,8. %.

Delež uporabnikov, ki obiskujejo poleg obravnavanega programa, še vsaj en drug SVP: v obravnavanem letu je 33 % uporabnic poleg obravnavanega programa obiskovalo druge programe, in sicer humanitarne organizacije; Karitas, RK, Anina zvezdica, ZPM (otroci vključeni v projekt Botrstvo, Volja najde pot, uporabnice prejemajo materialno pomoč ali se udeležujejo kot prostovoljke); Trening starševskih veščin (DNK); Psihoterapija za uporabnice in otroke (Združenje MOČ, DNK, drug programi obravnavanega društva); program poklicne rehabilitacije (Zavod Papilot).

Ponudijo oz. informirajo jih o možnostih vključitve v različne SVP, glede na njihove potrebe. Seznanjajo jih tudi s programi DC in stanovanjskih skupin, ki potekajo v okviru programov za duševno zdravje, DC za starostnike, prostovoljskimi organizacijam, programi za zdravljenje odvisnosti, če opazimo težave, športnimi društvi... V skladu z svojimi potrebami in cilji pa se vsaka uporabnica odloči, kaj od ponujenega bo uporabila zase ali za svoje otroke.

Od ostalih programov pa se uporabnice in uporabniki največkrat vključujejo v obravnave v zdravstvenih organizacijah: 27 %

- Svetovalni center za otroke in mladostnike (diagnostika in obravnava otrok..);
- Psihiatrična obravnava, vključno z urgentnimi službami, EKI;
- Ambulanta odvisnosti od alkohola;
- Druga specialistična zdravljenja.

Število let delovanja programa: program deluje od novembra 1997, torej približno 26 let.

Preglednica 39: Dostopnost programa za uporabnike

Kriterij	Ocena
čakalna doba	6
arhitektonske ovire, dostopnost gibalno oviranim	5
dostopnost informacij o programu na spletu	3

Čakalna doba – podatek izvajalcev

Urgentnost uvodnega razgovora je odvisna od situacije uporabnice. Če je uporabnica neposredno ogrožena in potrebuje takojšen umik, svetujejo takojšen umik v KC (sprejema tudi ponoči, ob vikendih, praznikih) in šele nato, ko je na varnem, delajo z njo uvodni razgovor za sprejem v VH. Če uporabnica ni na varnem (ne biva v kakšnem od programov), a ne potrebuje takojšnjega umika, tedaj naredijo uvodni pogovor v roku od enega do treh dni po sprejemu klica. Uvodnih razgovorov sicer ne opravljajo med vikendi. Sprejem lahko uvodnemu razgovoru sledi čez 24 ur. Izven delovnega časa (ponoči, vikendi) ne izvajajo sprejemov, kot tudi ne uvodnih pogovorov. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Urnik dela

Zaposlene so na voljo v ponedeljek, torek, sredo od 8.00 do 19.30 ure, ob četrkih in petkih pa od 8.00 do 16. ure. Po potrebi se delovni čas zaposlenih prilagaja potrebam in problematiki dogajanja v programu. Vse zaposlene opravljajo dežurstvo na mobilnem telefonu, na katerem je dežurna zaposlena dosegljiva 24 ur na dan vsak dan (ob ogroženosti uporabnic vključenih v program ali njihovih otrok oz. drugih okoliščin). To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Arhitektonske ovire, dostopnost gibalno oviranim

Objekt, kjer izvajajo osrednji del programa, je arhitekturno precej neprimeren in neprilagojen osebi z gibalno oviranostjo, enako velja za dislocirano enoto. V okviru društva zato deluje poseben program oz. specializirana VH, ki je namenjena sprejemanju gibalno oviranih uporabnic. Ocenjujejo, da povpraševanje gibalno oviranih žrtev nasilja ni veliko. To ocenjujemo kot zelo ustrezno.

Dostopnost javnega prevoza

Obe lokaciji (hiša in dislocirani enoti) sta dostopni z javnim prevozom. Hiša z mestnim potniškim prometom (na voljo so tri linije), dislocirani enoti s primestnim avtobusnim in železniškim prevozom, obe postaji pa sta v neposredni bližini stanovanjskih enot. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Vidnost, označenost prostorov programa

Ni označb za VH, gre za tajno lokacijo. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Dostopnost informacij o programu na spletu

Na spletni strani programa ni ustrezno navedenih vseh šest ocenjevanih elementov, manjka neposredni elektronski naslov zatočišča. Tudi sam zavihek zatočišča ni dostopen na prvi strani in ga tudi napredni uporabnik težje najde, manjka tudi nekoliko podrobnejši opis dejavnosti. To ocenjujemo kot srednje ustrezno.

7 UGOTOVITVE IN PREDLOGI

a) Ustreznost ciljev za reševanje problemov

Cilji programa so v celoti ustrezno definirani in ustrezni glede na tip programa in vključeno populacijo programa.

b) Uspešnost in učinkovitost programa

Program popolnoma uspešno (ocenjeno z oceno 6 na lestvici od 0 do 6) ni dosegal nobenega cilja skupine JVSP VH s področja preprečevanja nasilja; zelo uspešno (ocenjeno z oceno 5) je dosegal cilje: povečanje varnosti, pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti, spremembe na osebni ravni, izboljšana življenjska situacija, prepoznavnost programa; uspešno (ocenjeno z oceno 4) je dosegal cilja: boljša informiranost in več znanja za ravnanje uporabnic, krepitev socialne mreže; srednje uspešno (ocenjeno z oceno 3) je dosegal cilj aktivno sodelovanje v programu.

Primernost sredstev glede na število uporabnikov ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Če sredstva preračunamo na mesečno raven in potem glede na povprečno število uporabnikov, je to okrog 1.166 EUR na uporabnika. Delež časa porabljenega za skupne, specifične postopke ter postopke z anonimnimi uporabniki v skupnem seštevku časa za vse postopke znaša dobro tretjino, kar ocenjujemo kot manj ustrezno.

c) Ocena tveganja za izvedbo programa

Financiranje programa

Primernost sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. V povprečju zaposleni na letni ravni dobijo 23.469,88 EUR. Delež sofinanciranja MDDSZ v vseh prihodkih je dobri dve tretjini. To ocenjujemo kot manj ustrezno. Finančna sredstva so zadostovala, da se je program nemoteno izvedel.

Predlog

Izvajalcem programa glede na visok delež sredstev pridobljenih od MDDSZ predlagamo, da poskušajo najti še kakšne alternativne vire financiranja, da obstoj programa iz tega naslova ne bo ogrožen. Morda bi bilo možno preko več promocije programa priti do dodatnih donacij,...

Primernost kadrov

Razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih ocenjujemo kot zelo ustrezno. Menimo, da je mesečno v povprečju okrog dva uporabnika na izvajalca zelo ustrezna obremenitev. Formalno usposobljenost kadrov (merjeno z deležem tistih, ki imajo opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva) ocenjujemo kot srednje ustrezno, saj ima polovica zaposlenih opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva. Povprečno stopnjo izobrazbe zaposlenih ocenjujemo kot popolnoma ustrezno – v povprečju imajo zaposleni v programu malo manj kot sedmo stopnjo izobrazbe. Po podatkih, prejetih od izvajalcev programa, je v programu zaposlen v celoti ustrezen kader glede na pogodbo z MDDSZ.

Ustreznosti programa za uporabnike

Ciljna in vključena populacija se v celoti ujemata. Program tudi nudi ustrezne storitve za vključeno populacijo.

Ustreznost prostorov za izvedbo programa

Prostorskih tveganj za izvajalce in uporabnike programa nismo identificirali.

Beleženje in izvajanje ustreznih postopkov

Poimenovanja in struktura postopkov, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, sta ustrezni. Postopki, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, so ustrezni glede na zastavljene cilje programa.

Ostala tveganja

V obravnavanem obdobju med zaposlenimi ni bilo nerešenih konfliktov o metodah, ki naj bi jih uporabljali. Morebitne dileme, nestrinjanja, ki se pojavijo v timu, rešujejo sproti z rednimi pogovori, intervizijami ter supervizijami.

Izvajalci programa omenjajo, da je preveč časa, ki bi ga sicer lahko namenili za uporabnice, namenjamo administrativnim zadevam in urejanju »papirnate evidence« (zapisovanje dela z bivšimi uporabnicami, zapisovanji vsebine aktivnosti, zapisovanjem dogovorov z uporabnicami, izdajanjem potrdil...). Zato so se v tem obdobju lotili optimizacije procesov ter oblikovanja informacijskega sistema, kar v tem trenutku predstavlja velik projekt. Večino evidence o delu z uporabnicami bodo digitalizirali, v ta namen so že pridobili sredstva. Menijo, da morajo na tem področju storiti korak naprej. Iščejo tudi rešitve, kako bodo informacijski sistem prilagodili bazi Evapro®.

Predlog

Gre bolj za ugotovitve kot predlog. Po testnem obdobju enega meseca smo na IRSSV potrdili, da se podatki glede beleženja postopkov (število ur in uporabnikov) z novo izdelano aplikacijo v okviru programa, ki omogoča tudi nalaganje dokumentov v bazo, ujemajo s podatki v Evapro®.

Celotno leto je bilo zaznamovano s Covid situacijo, prilagajanju ukrepom ter vzdrževanju spoštovanja teh ukrepov v programu med zaposlenimi, prostovoljkami, drugimi zunanji izvajalci kot seveda tudi uporabnicami. Ker imajo v programu poleg osrednjega dela, ki ga predstavlja VH, vključene tudi dislocirane enote (stanovanja), so bili v prvi polovici leta pred izzivom, kako med seboj povezovati ločene stanovanjske enote in zadostiti vsem zaščitnim ukrepom. Bivanje uporabnic je potekalo namreč v mehurčkih po gospodinjskih, uporabnice in uporabniki iz dislociranih enot v matično enoto niso prihajale in seveda obratno. Stike z njimi so vzdrževali po Zoom konferencah, kolikor se je dalo, vendar pa je situacija vseeno pomembno vplivala na obseg aktivne vključenosti uporabnic in njihovih otrok, saj v tem obdobju bivalo na eni enoti kar pet uporabnic in njihovih otrok. Te uporabnice že sicer ne potrebujejo več toliko spremstev in zagovorništva, svetovalnih pogovorov, saj v programu bivajo že dalj časa (več kot leto dni), zato posledično prihajajo v hišo le na obvezne aktivnosti. V tem obdobju pa je bilo skupinskih aktivnosti manj, in še to le za uporabnice iz hiše. Zato menijo, da je pri vrednotenju aktivne vključenosti potrebno imeti v obziru tudi te posebne okoliščine.

Druga posebnost programa je tudi v razporeditvi dela v prijavljeni kadrovski strukturi. Sodelavki (ki predstavljata eno višjo laično delavko) v celoti delujeta na izvajanju preventivnih aktivnosti in osveščanju javnosti o pojavnosti nasilja, ter vplivanju na zakonodajo kot tudi na podpornih aktivnosti programa (donacije, vodenje evidence dela, priprava računovodske dokumentacije). Aktivnosti osveščanja, sodelovanje z mediji, vplivanje na zakonodajo, za katere gre ogromna časa, energije, pa imajo tudi izjemen družben pomen. Po drugi strani pa se večja angažiranost na področju osveščanja in splošnega zagovorništva za žrtve nasilja odraža z višanjem deleža posrednega dela za uporabnike v programu.

Predlog

Glede na zapisano v Zbirniku ter glede na pogovore s strokovnimi delavkami programa se glede samega programa vedno bolj kažejo potrebe po programu VH, ki bi ustrezal uporabnicam, ki niso več akutno ogrožene, zato jih posledično stroga pravila glede tajnosti lokacije zelo omejujejo v vsakdanjem funkcioniranju, t. i. odprte tipe varnih hiš po zgledu Orange House (Nizozemska):

<https://www.blijfgroep.nl/wp-content/uploads/2020/04/The-Orange-House-in-a-nutshell-2019.pdf>

d) Kriterij trajnosti

Kroženje uporabnikov

Uporabnikov, ki so v preteklosti kontinuirano obiskovali program in so se po prekinitvi obiskovanja programa zopet vrnil in ponovno obiskovali program v letu 2021, po podatkih izvajalcev ni bilo. Sodelovali pa so z uporabnicami, ki so v letu 2021 bivale v programu, a so v tem obdobju tudi zapustile program, po odhodu pa so na njihovo željo še izvajali občasne svetovalne pogovore ter pomoč pri izpolnjevanju različnih vlog, jih spremljali na sodišča... Takih uporabnic je bilo 35 %.

Uporabnikov iz drugih programov je bilo vključenih dobra polovica - KC: 58,8 %; SOS telefon (svetovalna linija): 29,4 % in druge VH: 11,8. %. V obravnavanem letu je 33 % uporabnic poleg obravnavanega programa obiskovalo druge programe, in sicer humanitarne organizacije; Karitas, RK, Anina zvezdica, ZPM (otroci vključeni v projekt Botrstvo, Volja najde pot, uporabnice prejemajo materialno pomoč ali se udeležujejo kot prostovoljke); Training starševskih veščin (DNK); Psihoterapija za uporabnice in otroke (Združenje MOČ, DNK, drug programi obravnavanega društva); program poklicne rehabilitacije (Zavod Papilot).

Od ostalih programov pa se uporabnice in uporabniki največkrat vključujejo v obravnave v zdravstvenih organizacijah (27 %), in sicer: Svetovalni center za otroke in mladostnike; psihiatrična obravnava, vključno z urgentnimi službami, EKI; ambulanta odvisnosti od alkohola in druga specialistična zdravljenja.

Program deluje od novembra 1997, torej približno 26 let.

Dostopnost programa za uporabnike

Če je uporabnica neposredno ogrožena in potrebuje takojšen umik, svetujejo takojšen umik v KC in šele nato, ko je na varnem, delajo z njo uvodni razgovor za sprejem v VH. Če uporabnica ni na varnem (ne biva v kakšnem od programov), a ne potrebuje takojšnjega umika, tedaj naredijo uvodni pogovor v roku od enega do treh dni po sprejemu klica. Uvodnih razgovorov sicer ne opravljajo med vikendi. Sprejem lahko uvodnemu razgovoru sledi čez 24 ur. Izven delovnega časa (ponoči, vikendi) ne izvajajo sprejemov, kot tudi ne uvodnih pogovorov. Zaposlene so na voljo v ponedeljek, torek, sredo od 8.00 do 19.30 ure, ob četrtek in petkih pa od 8.00 do 16. ure. Po potrebi se delovni čas zaposlenih prilagaja potrebam in problematiki dogajanja v programu. Vse zaposlene opravljajo dežurstvo na mobilnem telefonu, na katerem je dežurna zaposlena dosegljiva 24 ur na dan vsak dan. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Objekt, kjer izvajajo osrednji del programa, je arhitekturno precej neprimeren in neprilagojen osebi z gibalno oviranostjo, enako velja za dislocirano enoto. V okviru društva zato deluje poseben program oz. specializirana VH, ki je namenjena sprejemanju gibalno oviranih uporabnic. Povpraševanje gibalno oviranih žrtev nasilja ni veliko. To ocenjujemo kot zelo ustrezno.

Obe lokaciji (hiša in dislocirani enoti) sta dostopni z javnim prevozom. Hiša z mestnim potniškim prometom (na voljo so tri linije), dislocirani enoti s primestnim avtobusnim in železniškim prevozom, obe postaji pa sta v neposredni bližini stanovanjskih enot. Ni označb za VH, gre za tajno lokacijo. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Na spletni strani programa ni ustrezno navedenih vseh šest ocenjevanih elementov, manjka neposredni elektronski naslov zatočišča. Tudi sam zavihek zatočišča ni dostopen na prvi strani in ga tudi napredni uporabnik težje najde, manjka tudi nekoliko podrobnejši opis dejavnosti. To ocenjujemo kot srednje ustrezno.

8 VIRI IN LITERATURA

- Izpolnjena Končna poročila o izvajanju programa socialnega varstva v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 za C programe – splošni obrazec.
- Prejeto gradivo izvajalcev JSVP: vprašalniki, nabori ciljev, zbirniki, dokumentacije, intervjuji, odgovori preko e-pošte in video konferenc.
- Spletna stran obravnavanega izvajalca SVP.